

Quadern d'art La subhasta de 'L'home que camina' de Giacometti, venut per 74,3 milions d'euros, demostra que la crisi econòmica no afecta el món de l'art, com a mínim el de les grans fortunes

Ricard Mas

Crisi, quina crisi?

Tot hom té la seva pròpia definició de crisi. La meua és molt senzilla: els diners no han desaparegut, s'han amagat. Posem que la sang que recorre el nostre cos són els diners. Si no circula, ens morim. Si circula amb massa lentitud, ens anem apagant. És un simple problema de cor. El cervell és secundari.

Posem que l'art és un cos malalt que ha decidit hibernar. De sobte, es desperta enmig d'una nevada i surt del seu refugi. És el que va succeir el 9 de febrer. En tan sols vuit minuts, a Sotheby's de Londres, *L'home que camina I* (1960), d'Alberto Giacometti, passava d'una estimació d'entre els 12 i els 18 milions d'euros a l'adjudicació per 74,3 milions d'euros.

El nou i desconegut propietari, però, no pagarà aquesta xifra. Haurà d'abonar un 17,5 % d'impostos –aviat serà un 20%, al Regne Unit–, i un altre 12% de comissió. Sotheby's rebrà, doncs, prop de nou milions d'euros del comprador; i una xifra desconeguda –que pot variar entre quatre i vuit milions– del venedor el Dresdner Bank.

Com es va calcular, però, que aquesta escultura del darrer Giacometti estava valorada entre 12 i 18 milions d'euros? El passat 9 de novembre, a Sotheby's de Nova York s'havia subhastat una escultura de Giacometti, titulada *L'homme*

qui chavire (1950). Valorada entre 8 i 12 milions de dòlars, va assolir la xifra de 17,2 milions. Com que l'home que s'entrebanca mesura tan sols 60 cm i el que camina en fa 183 (ambdós, pertanyents a tiratges de sis exemplars), dones ja tenim un nou preu...

Gent sàvia, la de Sotheby's. Ells són els pares de les subhastes d'art contemporani. La tarda del 18 d'octubre del 1973 van organitzar la primera subhasta basada completament en art contemporani. Feia poc que havien adquirit la casa de subhastes Parke-Bernet, a l'avinguda Madison de Nova York, i encara no s'atrevien a canviar-li el nom pel de Sotheby's. El senyor i la senyora Scull, que havien fet fortuna amb un imperi de taxis, es volien divorciar, i posaven a la venda cinquanta de les obres de la seva col·lecció d'art contemporani. Aquella tarda, enmig d'una manifestació de taxistes als quals Robert Scull pagava massa poc, es van facturar 2.242.900 dòlars. La peça més cara fou *Mapes blancs dobles*, de Jasper Johns, la xifra més alta pagada mai per un artista nord-americà viu. 240.000 dòlars que va pagar Ben Heller, comparats amb els 10.200 que havia costat. És un benefici "acceptable".

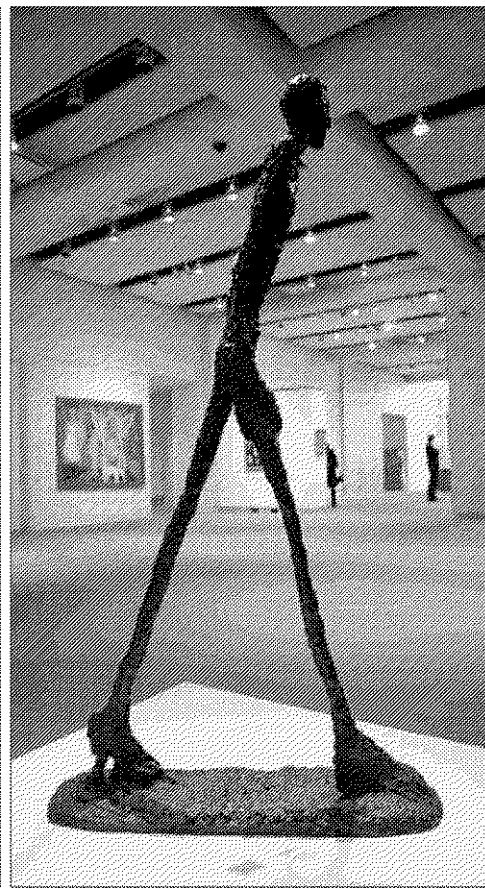
Que l'hi preguntin, si no, al magnat Paul Getty, fundador de la Getty Oil i del Museu Getty de Califòrnia.

Assegurava que havia guanyat més diners amb les obres d'art que amb el petroli. O a qualsevolafortunat posseïdor d'obra de Giacometti. Sense bellugar-se de casa, cada cent euros invertits en aquest autor, del 1998 ençà se li han convertit en 490.

O, millor encara, parieu, si podeu, amb un tal David Geffen. Geffen és col·leccionista d'art, productor musical i cinematogràfic. El 2007 li va vendre al multimilionari mexicà David Martínez el mític *Number 5* (1948) de Jackson Pollock, per 140 milions de dòlars. Aquesta és la xifra més alta mai pagada per una obra d'art contemporani. Però Geffen ja havia venut el 2006 *Woman III* (1952-1953) per 137,5 milions de dòlars, i *False Start* (1959), de Jasper Johns, per 80 milions de dòlars.

No us estranyi que Geffen sigui nord-americà. El 46% de la compravenda al mercat global de l'art està en mans nord-americanes. Segons l'informe de la Dra. Clare McAndrew *The international art market. A survey in Europe in a global context*, el valor de les vendes al mercat global de l'art ha augmentat un 95% en tan sols cinc anys. Si el 2002 es van facturar 22.200 milions d'euros, el 2006 la xifra va augmentar fins als 43.300 milions.

Quina és la tendència, després del setembre del 2008? O sigui, després de

L'escultura 'L'home que camina' de Giacometti va assolir un preu rècord de venda en subhasta. EMMANUEL DUINAND / EFE

la gran venda de Damien Hirst i l'enfonsament de l'economia mundial... Com que el mercat estava saturat de grans noms –Picasso, Hirst mateix, Basquiat,

Koons, impressionistes francesos com Van Gogh o Renoir– i era molt difícil superar les cotitzacions assolides, les subhastadores opten per dosificar-les i ofe-

rir noms no tan coneguts, com el de Giacometti, que encara tenen potencial per pujar. Quan les coses vagin millor, tornaran els noms esmentats.

Fixem-nos que el 2003, els quatre principals artistes contemporanis en xifres de vendes en subhastes eren, en aquest ordre: Jean-Michel Basquiat, Damien Hirst, Jeff Koons i Richard Prince. El 2006, però, amb el despertar del mercat xinès, Zhang Xiaogang assolí la primera posició. Si Hirst, el 2008, havia adjudicat en subhastes 65 peces de preu superior al milió de dòlars, amb un total de 230 milions, el 2009 les seves cotitzacions han baixat a nivells del 2004. El mateix passa amb artistes com Banksy, Takashi Murakami, Jack Vettriano o Maurizio Cattelan...

És possible que els atemptats de l'11 de setembre provoquessin l'enèsima bombolla especulativa de l'art contemporani? Recordem que els Estats Units –i la resta del món al darrere– van abaixar els tipus d'interès per aguantar el cop psicològic i alliberar l'economia. Els préstecs barats van permetre –més aviat van animar– a tot hom endeutar-se. Si un col·leccionista pagava una xifra increïble per un determinat artista, en pública subhasta, el seu preu pujava automàticament. Tan sols calia anar comprant, i el mil·límetre quadrat d'art –com el del totxo– pujava de preu. El que passa és que l'art no és un bé de primera necessitat, i els propietaris d'art, la majoria magnats, no necessiten vendre. Poden aguantar. Els propietaris de pisos..., bé, aquesta és una altra història. ■